

לקט לכבוד סעודת פורים

דברי פתיחה

אחת מארבעת המצוות המרכזיות של חג הפורים היא מצוות הסעודה - המשתה. המשתה מגלם בתוכו את השמחה ששמחו יהודי מלכות אחשוורוש לאחר הניצחון על אויביהם, שמחה שמבטאת ימים שנהפכים מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב. מצווה זו היא ייחודית גם מבין מצוות היום, בכך שדרכה ניתן לקיים גם ממצוות היום האחרות. ע"י החלפת הסעודה עם אדם אחר, ניתן לקיים גם את מצוות משלוח מנות. ע"י נתינת צרכי סעודה או הזמנת עני לסעודה בבית ניתן לקיים גם את מצוות מתנות לעניים.

בנוסף, מוטלת עלינו החובה לשתות בסעודה זו, וכדברי הרמב"ם: "כיצד חובת סעודה זו שיאכל בשר ויתקן סעודה נאה כפי אשר תמצא ידו, ושותה יין עד שישתכר וירדם בשכרות" (הל' מגילה וחנוכה פרק ב, הלכה טו).

השו"ע (או"ח סי' תרצה, ב) פוסק להלכה את לשון הגמרא שיש להתבסס עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. המשנה ברורה (שם, ס"ק ד) כותב שקודם שנשתכר, יש להודות לקב"ה על שני הדברים האלו - על המן הארור שנפל מגדולתו וגזרתו לא מומשה, וכן על הרמת קרנו של מרדכי מאדם היושב בשער המלך בלבוש שק, עד ששמעו הולך בכל המדינות.

במשתה, אנו מפסיקים מההתרוצצות של היום - חלוקת משלוחי מנות למכרים ואוהבים, נתינת מתנות לאביונים לנזקקים, הכנת מסיכות ותחפושות, ויש לנו הזדמנות לשבת, לאכול, ולשתות. הזדמנות להיות עם משפחה וחברים, לשמוח בשמחת החג ובעזרת היין לגלות רזי עולם.

לשם כך, אנו שמחים ומתכבדים להגיש בפניכם חומר לעזר בסעודתכם. כאן תמצאו שירים לשיר גם עם הילדים, מקורות קצרים עם שאלות שדרכם ניתן לפתח דיון על החג, על מקומנו כיהודים בעולם ועל המחויבות שלנו כלפי עצמנו וסביבתנו.

בתפילה שגם בנו יתממש הפסוק: והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם. (אסתר פרק ט, כח)

מקורות ושאלות לדיון בסעודת פורים

שם החג

על פן קראו לימים האלה פורים על שם הפור (אסתר פרק ט, כו)

- במקום פורים, איזה שם הייתם בוחרים לתת לחג ולמה?

הסתר פנים

אסתר מן התורה מניין? "ואנכי הסתר אסתיר" (חולין קלט ע"ב)

- מדוע חשוב למצוא מקור בתורה לאסתר ולחג הפורים?
- האם קרה לך דבר מה בחיים שהיה קשה לפירוש באותו זמן, אבל עכשיו מתברר כהסתר פנים?

אחדות

כי כשבני ישראל נעשים אגודה אחת אין לעמלק שליטה בהם, רק ברפידים. לכן הלשין המן: עם אחד מפוזר ומפורד, שכל כח שלהם האחדות, ועתה הם מפוזר... (שפת אמת, תרמ"א "איש").

- מה אנחנו יכולים לעשות כדי להביא לאחדות בעם?
- מדוע לדעתכם חשובה אחדות?

מה נשתנה?

מה נשתנה היום הזה מכל הימים?
שבכל הימים פעם אנו עוסקין במלאכה ופעם אנו אוכלין, היום הזה כולו אכילה ושתיה.
שבכל הימים אנו שותים מים או שיכר בלי יין, היום הזה כולו יין.
שבכל הימים לחם לבב אנוש יסעד, היום הזה אין פחות בישראל בלי סעודת מלכים.
שבכל הימים אנו אוכלים כדי שובע ושותים לצימאון, היום הזה כולנו זוללים וסובאים ושיכורים. (הגדת שיכורים, דפוס ויניציאה, שי"ב 1552)

- במה עוד שונה פורים משאר ימות השנה ושאר חגי ישראל?
- כיצד השינויים האלו עוזרים לחגוג את פורים?

כוונת מרדכי

והנכון אצלי כי מרדכי לא אסיק אדעתיה שישלח ידו בכל ישראל וגם שהמלך ימסור אותם להרוג ולהשמיד על לא דבר... אבל על עצמו לא היה חושש שרצה למסור נפשו על קדושת ה' (ש"ת רד"ב, ח"א סי' רפד)

- האם מרדכי צדק כשלא השתחוה להמן?
- האם יש ערכים שבגללם נכון להסתכן ולסכן אחרים?

על הניסים

על הניסים ועל הפרקן ועל הגבורות ועל התשועות ועל המלחמות שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.

שושנת יעקב

שושנת יעקב צהלה ושמחה
בראותם יחד תכלת מרדכי.
תשועתם היית לנצח,
תקנתם בכל דור ודור.
ברוך מרדכי היהודי.

וגם

וגם חרבונא זכור לטוב

שירים לכבוד פורים

ומרדכי יצא

ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות ועטרת זהב,
ומרדכי יצא מלפני המלך, והעיר שושן צהלה ושמחה
ליהודים היתה אורה ושמחה וששן ויקר:

מש, מש

משנכנס אדר מרבין בשמחה.
ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשנאייהם.
חיב איניש לבסומי עד דלא ידע.

ברוך-עמיהל | שטראוס-עמיהל

benjy@ots.org.il ■ www.otsamiel.org.il ■ 02-5880910